

III RIIGIKOGU

8. istungjärk. Protokoll nr. 238 (39).

1929.

III Riigikogu koosolek 26. märtsil 1929
kell 10.

Kokku on tulnud 96 Riigikogu liiget.
Valitsuse looshis: Riigivanem **A. Rei**,
sise- ja kohtuminister **T. Kalbus**, välis-
minister **J. Lattik**, sõjaminister **M. Juhkam**,
raha- ja kaubandus-tööstusminister **A. Oinas**,
põllutöökasvatamiskomisjoni esimees **O. Köster**,
töö- ja hoolekande- ja haridusminis-
ter **L. Johanson**.

Päevakord:

1. Evangeeliumi vennaste koguduse palve-
majade maa omanduseks andmise seadus —
H. Pöhl'i ja V. Hasselblatt'i ettepanek.
2. Linaseemne väljaveotolli muutmise sea-
dus — redaktsiooni komisjoni ettepanek.
3. Kriminaalseadustik — redaktsiooni kom-
isjoni ettepanek.
4. Eesti-Prantsuse kaubandus- ja laevan-
duskonventsiooni kinnitamise seadus — raha-
asjanduse komisjoni ettepanek.
5. Eesti kultuurkapitali seaduse §3. muumti-
se seadus — rahaasjanduse komisjoni ettepanek.
6. Tollinõukogude täiendamise, salakau-
pade loetluse täiendamise ja salakauba asjus
trahvide ning tõkkeabinõude muutmise sea-
dus — üldkomisjoni ettepanek.
7. Ärimaksu seaduse muutmise seadus —
rahaasjanduse komisjoni ettepanek.
8. Eesti-Saksa kaubanduse- ja laevanduse-
lepingu kinnitamise seadus — III lugemisel.
9. Eesti-Austria vahelise kaubanduse- ja
laevanduselepingu ja selle lõpp-protokolli kin-
nitamise seadus — III lugemisel.
10. Põllumajandusele määratud krediitide
kasutamise seadus — III lugemisel.
11. Kalameeste riikliku laenufondi sea-
dus — II lugemisel.
12. Jõuvankrite seadus — II lugemisel.
13. Jõuvankrite ja bensiini maksu jaota-
mise ja äratarvitamise seadus — II lugemisel.
14. Tallinna avaliku lennuvälja alla maade
ja ehituste sundvõõrandamise seadus — II
lugemisel.
15. Kohtuotsuste täitmise asjus Tsiiviil-
kohtupidamise seaduse muutmise seadus —
II lugemisel.
16. Võlglastelt sissenõutud summade jaota-
mise korra muutmise seadus — II lugemisel.
17. Väljakutse toimetamise asjus tsiiviil-
kohtupidamise seaduse täiendamise seadus —
II lugemisel.
18. Tuletõrjeseaduse § 24. muutmise sea-
dus — II lugemisel.
19. Üheksandama rahvusvahelise töökon-
verentsi poolt vastuvõetud meremeeste palka-
mise lepingu konventsiooni eelnõu kinnitamise
seadus — II lugemisel.
20. Eesti ja Läti vahel piirijoonega poolita-
tud kinnisvarade likvideerimise tähtaja pikem-
damise asjus allakirjutatud protokollide kinnita-
mise seadus — II lugemisel.
21. Välismaaliste vahekohtu otsuste täit-
mise konventsiooni kinnitamise seadus — II
lugemisel.
22. Laevasõidu riikliku laenufondi sea-
duse muutmise seadus — II lugemisel.
23. Eesti vabariigi kulude ja tulude eelarve
1929./1930. a. — II lugemisel.
24. Koosseisu komisjoni esitis rkl. E. Joo-
nas'e vangistamise asjas.
25. Vabrikute ja tehaste tööliste organisat-
siooni ja vanematenõukogu põhjuskirja (RT
6 — 1919) täiendamise seadus — I lugemisel.
26. Kaitseväelaste ja nende perekondade
pensioni seaduse põhjal määratud pensionide
kõrgendamise seadus — rahaasjanduse komis-
joni ettepanek.
27. Riigi- ja omavalitsuse teenijate pen-
siooni seaduse põhjal määratud pensionide
kõrgendamise seadus — rahaasjanduse komis-
joni ettepanek.
28. Riigi asutustes ja ettevõtetes töötavate
tööliste pensioniseaduse (RT 23 — 1926) §§ 3,
4, 5, 8, 24 ja 26 muutmise seadus — rahaasjan-
duse komisjoni ettepanek.
29. Kaitseisikukorra-seadus — I lugemisel.
30. Seitsmenda rahvusvahelise töökonve-
rentsi poolt vastuvõetud öötöö kohta pagari-
tööstuses käiva konventsiooni eelnõu kinni-
tamise seadus — I lugemisel.
31. Kalapüügi seaduse muutmise seadus
— maakomisjoni ettepanek.
32. Meistrite, õppinud tööliste ja tööstus-
õpilaste seadus — hariduskomisjoni ettepanek.
33. Juriidiliste isikute tulumaksu seadus
— II lugemisel.
34. Haigusekindlustuse seadus — sotsiaalko-
misjoni ettepanek.
35. Väike- ja kesktööstuse kutseesituse
seadus — üldkomisjoni ettepanek.
36. Väike- ja kesktööstuse kutseesituse
seaduse elluviimise seadus — üldkomisjoni et-
tepanek.

37. Kaubandus-tööstuskoja seaduse §§ 10, 15 ja 18 muutmise seadus — üldkomisjoni ettepanek.

38. Kollektiivlepingute seadus — üldkomisjoni ettepanek.

39. Perekonnaseisu ametnikkude-vaimulik-kude ja nende perekondade pensionikapitali seadus — rahaasjanduse komisjoni ettepanek.

Koosolekut juhatab esimees **K. Einbund**.

Sekretäri kohal sekretär **A. Tammann**, vahepeal abisekretär **O. Liigand**.

Koosolek algab kell 10.30 min.

1. Päevakorra Juhataja **K. Ein-**
täiendamine ja bund: Avan Riigikogu
muutmine. koosoleku.

Abisekretär **J. Piiskar:** Juhatuse nimel teen ettepaneku,

täiendada tänast päevakorda järgmiste punktidega: võtta 8-daks päevakorrapunktiks liitumise seadus konventsiooniga teatud reeglite ühtlustamiseks laevade kokkupõrke alal — üldkomisjoni ettepanek; 9-daks päevakorrapunktiks — liitumise seadus konventsiooniga teatud reeglite ühtlustamiseks päästmise ja abiandmise alal merel — üldkomisjoni ettepanek; 10-daks päevakorrapunktiks — raudteeasjanduse rahvusvahelise korra kohta käiva konventsiooni ja põhikirja ning selle allakirjutamise-protokolli kinnitamise seadus — rahaasjanduse komisjoni ettepanek ja 24-daks päevakorrapunktiks — Riigikogu liikmete tasu ja sõiduraha seadus — G. Ottas'e ja A. Veiler'i ettepanek.

L. Raudkepp (krst): Ma teen ettepaneku,

võtta viimne päevakorrapunkt — perekonnaseisu ametnikkude-vaimulikkude ja nende perekondade pensionikapitali seadus — rahaasjanduse komisjoni ettepanek — 24-daks päevakorrapunktiks.

Põhjendan oma ettepanekut sellega, et see seadus on ette nähtud Asundusekapitali seaduses, mis Riigikogu poolt juba vastu võeti, § 3. punkt 13. See seaduseelnõu ei ole pikk, sisaldab ainult seitse paragrahvi, ja ei ole ette näha, et ta puhul võiksid pikad vaidlused ette tulla. Et see seadus lähedases ühenduses Asundusekapitali seadusega, siis sellest välja minnes ei võiks olla takistusi ta päevakorras ümberpaigutamiseks, nagu nimetasin. Perekonnaseisu ametnikkude-vaimulikkude ja nende

perekondade pensionikapitali asjus on praegu teatud ebasoovitav tükeldamine.

A. Veiler (töer): Ma teen ettepaneku, võtta Riigikogu liikmete tasu ja sõiduraha seadus — rkl-te Ottas'e ja Veiler'i ettepanek —, mis juba eile õhtul Riigikogu liikmetele kätte jagati, päevakorda 23-daks punktiks, see tähendab enne eelarvet. Küsimus ei ole uus, see on põhjalikult läbi kaalutud, rühmad on oma seisukohad võtnud, ja arvatavasti ei teki siin pikemaid vaidlusi. Loomulik, et siis seadus tänastel Riigikogu koosolekutel vastu võetakse.

K. Ast (stp): Teen ettepaneku, võtta päevakorrapunkt 25 — vabrikute ja tehaste tööliste organisatsiooni ja vanematenõukogu põhjuskirja (RT 6 — 1919) täiendamise seadus — I lugemisel — 24-daks päevakorrapunktiks, see tähendab pärast riigi eelarvet.

See seaduseelnõu on juba kord Riigikogus arutamisel olnud, oleks tarvilik see I lugemisel vastu võtta, et Riigikogu saaks täna selle II lugemisele asuda.

J. Laidoner (põl): Lugupeetud rahvasaadikud! Täna on päevakorras 26. punkti all kaitseväelaste ja nende perekondade pensioniseaduse põhjal määratud pensionide kõrgendamise seadus. Ma juhiksin Riigikogu tähelepanu sellele, et see on üks küsimus, mis minu arvamise järgi peaks olema praeguse Riigikogu auasi ja peaks lõpetatama. Meil võeti Kaitseväelaste ja nende perekondade pensioniseaduseelnõu vastu 1925. a. detsembrikuus II Riigikogu poolt. II Riigikogu läks välja, ma ütleksin otsekohe, enampakkumise peale. Tehti niisuguseid ettepanekuid, mis läksid liiga kaugele, olid liiga head. Minul ja kindral Soots'il oli au sel ajal juhtida tähelepanu sellele, et ei maksa nii suuri kohustusi riigil endale võtta. Läks mööda poolteist aastat, tuli III Riigikogu, kes vähendas pensionimääri. Selle järgi tuli välja, et need, kes vabadusesõjast osa võtnud, hakkasid palju vähem pensioni saama, kui need, kes praegu lähevad pensionile. Kui on enne 1927. a. palgakõrgendust läinud keegi rügemendiülem kaitsevääst erusse, kes oli vabadusesõjas rügemendiülemaks, siis saab ta vähem pensioni, kui rügemendiülem, kes vabadusesõjast ei ole osa võtnud, vaid viis aastat meie sõjaväes teeninud. Oiglasem on kõrgemat pensioni neile maksta, kes otsekohe vabadusesõjast osa võtnud. Praegu on aga seisukord niisugune, et nad saavad vähem selle tõttu, et viimase palgakõrgenduse puhul neid sellele pensionile üle ei viidud. Sellepärast

oleks tarvis see ebamäärane seisukord muuta. Niisuguseid pensionäre ei ole palju, võibolla kümnekond. Arvan, et meie peaksime tingimata veel käesoleval Riigikogu istungjärgul tähendatud seaduseelnõu vastu võtma. See pärast teen ettepaneku,

võtta päevakorra-punkt 26 eelmise päevakorra-punktina enne riigi eelarvet.

M. Laarman (põl): Teen ettepaneku, võtta praeguses päevakorras olev punkt 33 — juriidiliste isikute tulumaksu seadus — II lugemisel — enne riigi eelarvet, nimelt 20. päevakorra-punktiks.

Põhjenduseks sellele ettepanekule võin tähendada, et see on loomuvastane, kui see seadus, mille juures Riigikogu rahaasjanduse komisjon niikaua töötanud ... (Sise- ja kohtuminister T. Kalbus: Vanematekogu otsustas teisiti!) Vanematekogu on otsustanud ka teiste päevakorra-punktide kohta teisiti. Kui oleks vanematekogu otsusest kinni peetud, siis ei oleks ühtki päevakorra muutmise ettepanekut tulnud. Aga et sellest kuigi palju kinni ei peeta, selles julgeksin oma ettepaneku teha. Kui meie eelnimetatud seadust vastu ei võta, siis tuleks järgmisel Riigikogul seda uuesti arutama hakata. Vaevalt on siis mõeldav, et ta maksma saaks hakata tuleval uuel aastal, sest ei ole ette näha, et meie võiksime sügisel tähendatud seaduse esimesel istungjärgul vastu võtta. Siin kulub pikem aeg, nii et seadus hakkaks maksma alles 1931. a. 1. jaanuaril. Et seda ebaloomulikku seisukorda ära hoida, arvan ma, on täiesti loomulik, kui selle seaduse vastu võtame veel käesoleval istungjärgul. Pikki läbirääkimisi ta vist ei sünnita, sest I lugemisel ei võetud üldse ta kohta sõna, ja ka rahaasjanduse komisjonis oli väga vähe mõttevahetusi kuulda.

K. Veiss (tp): Juhatuse poolt kokkuseatud päevakorra punkt 25 — vabrikute ja tehaste töölise organisatsiooni ja vanematenõukogu põhjuskirja (RT 6 — 1919) täiendamise seadus — I lugemisel — on paigutatud võrdlemisi kaugele, ja ma kardan, et seda vast ei saa vastu võtta. (Pahemalt poolt: Niisugune ettepanek on juba tehtud!) Ah, on tehtud juba! Siis ma ei pannud tähele.

J. Klesment (stp): Rkl. Laidoner'i poolt on tehtud ettepanek, kaitseväelaste ja nende perekondade pensioni seaduse põhjal määratud pensionide kõrgendamise seadus paigutada päevakorda enne riigi eelarvet. Kuid päevakorras on meil kolm punkti, mis analoogilised: 1) kaitseväelaste ja nende perekondade pensioni seaduse põhjal määratud

pensionide kõrgendamise seadus, 2) riigi- ja omavalitsuse teenijate pensioni seaduse põhjal määratud pensionide kõrgendamise seadus ja 3) riigi asutustes ja ettevõtetes töötavate töölise pensioniseaduse (RT 23 — 1926) §§ 3, 4, 5, 8, 24 ja 26 muutmise seadus. Need on täiesti ühel alusel kokku seatud. Seepärast on loomulik, et kui üks neist ettepoole tõsta, siis tuleb teistega sedasama teha. Selles mõttes teen ettepaneku,

võtta: 23. päevakorra-punktiks 28. punkt — riigi asutustes ja ettevõtetes töötavate töölise pensioniseaduse (RT 23 — 1926) §§ 3, 4, 5, 8, 24 ja 26 muutmise seadus — rahaasjanduse komisjoni ettepanek; 24. punktiks 27. punkt — riigi- ja omavalitsuse teenijate pensioni seaduse põhjal määratud pensionide kõrgendamise seadus — rahaasjanduse komisjoni ettepanek ja 25. päevakorra-punktiks 26. punkt — kaitseväelaste ja nende perekondade pensioni seaduse põhjal määratud pensionide kõrgendamise seadus — rahaasjanduse komisjoni ettepanek.

Töö-koolekandeminister **L. Johanson**: Toetan rkl. Klesment'i ettepanekuid, millest üks kokku langeb rkl. Laidoner'i ettepanekuga. Ei oleks soovitatav välja noppida neist kolmest seadusest üht, see vastu võtta ja teised kaks vastu võtmata jätta. Valitsus on need kõik läbi kaalunud, nende ulatus ei ole suur, aga nad annavad selle seisukorra jälle tagasi, mis oli siis, kui seadused omalajal vastu võeti. Vahepeal sündisid mõnesugustel kaalumistel muudatused, nüüd on valitsus kaalunud ja leidnud, et need rahalised väljaminekud, mis need kolm seadust nõuavad, on võrdlemisi väikesed. Seadused on aga tarvilikud, ja need tuleksid kõik kolm veel käesolevas Riigikogus vastu võtta.

A. Jõeäär (stp): Kuna ettepanek tehti, ka juriidiliste isikute tulumaksu seadus päevakorras ettepoole tõsta, teen ettepaneku, võtta ka 34. punkt — haigusekindlustuse seadus — viimase punktina enne eelarvet.

(H. Rebane, põl: Kas meie ei käänaks päevakorra otsa ümber!)

M. Laarman (põl): Rkl. härra Raudkepp tegi ettepaneku, perekonnaseisu ametnikkude-vaimulikkude ja nende perekondade pensioni seadus nihutada päevakorras ette, enne riigi eelarvet. (L. Raudkepp, krst: Ei, kohe pärast eelarvet.) Minu arusaamise järgi ei ole see põhjendus õige, millele härra Raudkepp tähendas, et seadus vastuvõt-

misel vaidlusi ei sünnita. Minu arusaamise järgi see meie poolt sünnitab natuke mõttevahetust ja vaidlusi, sest see seadus viidi salakauba kombel läbi rahaasjanduse komisjonis. Ta anti alamkomisjoni kätte, ja imelikul kombel ei lubatud sellest ühtki opositsiooni rühma esindajat osa võtta. Härra Sternfeldt seletas ettepanekut tehes ja ütles, et see olevat juba koalitsioonivaheline kokkulepe, aga mina arvan, et tähtis ei ole üksi see, mis koalitsioon teeb, vaid seda peaksid ka opositsiooni rühmad teadma ja tundma, kuidas seal on toimitud. (Välisminister J. Lattik: Teie panete summa juurde, teie pakute ju ikka üle.) Väga lugupeetud härra välisminister ütleb, et meie pakume üle. Ma pean tähendama, et meie ka selles ülepakkumise asjas ei ole kokku leppinud. Ühel viimasel Riigikogu koosolekul kristlaste esindaja härra Raudkepp ütles küll, et „teie ei paku midagi“. Nüüd on lugu nõnda, et meie neile midagi pakkuda ei saa, sest nad ei ole meie juures küsimas käinud, palju nad soovivad. Meil igatahes niisugust meeleolu ega kommet ei ole, et meie nii pimedast peast seadusi vastu võtaksime.

Peale selle paistab mulle, et see koalitsioon kokkulepitud seaduseelnõu ei vasta ka Asundusekapitali seadusele. Siin on need põhimõtted hoopis teisiti läbi viidud, kui seda sooviti Asundusekapitali seaduse juures. Rahaasjanduse komisjonis, kus seadus oli läbivaatamisel, jäi mulle mulje, et lugupeetud aruandja, härra Sternfeldt, ei olnud üldse Asundusekapitali seadust läbi lugenud, sest ta kandis need põhimõtted teisiti ette, kui need Asundusekapitali seaduses olid. Ja minu arusaamise järgi on siin uued põhimõtted aluseks võetud sellele seadusele. Selles mõttes, et neid põhimõtteid õigele kohale seada, arvan, et see seadus nii kergesti läbi ei lähe. Meie peame siin selguse saama, ja seepärast ei usu, et seadus nii kergesti läbi läheb, vaidlusteta, nagu seda ettepanekutegija rkl. Sternfeldt arvas.

L. Raudkepp (krst) (fakt. märk.): Härra Laarman nimetas praegu käesolevat seadust, nimelt perekonnaseisu ametnikkude-vaimulikkude ja nende perekondade pensionikapitali seadust, salakaubaks. Seda see ei ole, vaid see on meile kokkuleppe-punkt olnud, ja konstateerin, et põllumeeste rühm otsekohe ja kategooriliselt selle seaduse vastu on.

J. Klesment (stp) (fakt. märk.): Härra Laarman ütles, et alamkomisjoni, kus arutati perekonnaseisu ametnikkude-vaimulikkude ja nende perekondade pensionikapitali seadust, ei olnud valitud põllumeeste kogude esindajat.

Faktilise märkusena pean tähendama kui tollekordne rahaasjanduse komisjoni juhataja, et põllumeeste kogude esindajad lahkusid sellelt koosolekult ja oma esindajaid alamkomisjoni ette ei pannud, seepärast ei olnud võimalik komisjonil tagaselja nende esindajaid alamkomisjoni valida.

M. Laarman (põl) (fakt. märk.): Kui lugupeetud härra Klesment oleks kuulnud, mis ma ütlesin, siis oleks ta minust aru saanud, sest ma ütlesin, et meile ei antud võimalust alamkomisjonist osa võtta, ja sellest meie osa võtta ei saanud. Aga mispärast meie rahaasjanduse komisjonis selle seaduse arutamist osa võtta ei saanud oli põhjus, et meile seda eelnõu, mis salasel kombel oli alamkomisjoni läbi töötatud, kätte ei antud, vaid koosoleku ajal, umbes 5 minutit enne seda, kui seadus tuli arutamisele, anti see eelnõu meile kätte, ja härra Ast ütles, et meie anname teile armuaga 10 minutit, lugege seadus läbi ja võtame vastu. Niisuguse teguviisi vastu protesteerides lahkusime koosolekult.

A. Sprenk (tp): Haigusekindlustuse seadus on väga tähtis tööliste, seepärast teen ettepaneku,

34. punkt — haigusekindlustuse seadus võtta 4. päevakorra-punktiks.

K. Ast (stp) (fakt. märk.): Lugu oli rahaasjanduse komisjonis niisugune, et mitte armuaga ei tahetud anda põllumeeste kogude rühma esindajatele eelnõuga tutvunemiseks, vaid vaheaega. Motiveerisin seda seega, et eelnõu on lühike, võib paari minutiga läbi lugeda; aga et kirjaoskus mitmesugune, siis anname 10 minutit aega. Muidugi oli see täiesti kiusuettepanek sellepärast, et põllumeeste esindajad ka ise kiusasid.

Juhataja **K. Einbund**: Asun rkl. Veiler'i ettepaneku hääletamisele. (Hääletatakse.) Poolt on 25 häält, vastu 47 häält, seega on ettepanek tagasi lükatud.

Asun juhataja ettepaneku hääletamisele. (Hulgalsed vahelhüüded.) Palun asunikkude, riigirentnikkude j.n.e. ja põllumeeste kogude rühmas vaikust pidada. (R. Penno, as: Härra esimees, meil ei ole „j.n.e.“ rühma.) Asunikkude, riigirentnikkude ja väikepõllupidajate koonduse. (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on ettepanek vastu võetud.

Hääletamisele tuleb rkl. Raudkepi ettepanek. (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on ettepanek vastu võetud.

Hääletamisele tuleb rkl. Ast'i ettepanek. (Hääletatakse.) Poolt on 33 häält, vastu 32

häält, seega on ettepanek vastu võetud. (J. Tõnisson, rhv: Sedelitega!) Nõutakse sedelitega hääletamist. (Hääletatakse.) Poolt on 45 häält, vastu 44 häält, seega on ettepanek vastu võetud.

Hääletamisele tuleb rkl. Laidoner'i ettepanek. (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on ettepanek vastu võetud, seega langeb ära rkl. Klesment'i ettepanek sama päevakorra-punkti kohta.

Hääletamisele tuleb rkl. Klesment'i ettepanek kahe ülejäänud seaduseelnõu kohta. Kui ettepanek vastu võetakse, siis tulevad need seaduseelnõud päevakorda pärast kaitsevälaste pensionide kõrgendamise seadust. (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on ettepanek vastu võetud.

Hääletamisele tuleb rkl. Laarman'i ettepanek. (Hääletatakse.) Poolt on 32 häält, vastu 39 häält, seega on ettepanek tagasi lükatud.

Hääletamisele tuleb rkl. Sprenk'i ettepanek. (Hääletatakse.) Poolt on 25 häält, vastu 28 häält, seega on ettepanek tagasi lükatud.

Hääletamisele tuleb rkl. Jõeääre ettepanek. (Hääletatakse.) Poolt on 26 häält, vastu 26 häält, seega on ettepanek tagasi lükatud. (Hüüded: Sedelitega!) Nõutakse sedelitega hääletamist. (Hääletatakse.) Poolt on 43 häält, vastu 33 häält, erapooletuid 10, seega on ettepanek vastu võetud.

2. Sõnavõtmi- **K. Ast** (stp) (isikl. asj.):
sed isiklikus as- Mul on isiklikus asjas tea-
jas. tada järgmist. Minu poolt

6. märtsil s. a. Riigikogus Böcker'i tehaste sekvestriavalitsuse ametniku härra Hammer'i kohta ettekantud auhaavavad asjad on osutunud ekslikkudeks. Temale saadetud 2.000 marka on Hammer maksnud Eesti Punasesse Risti 30. juulil 1928. (M. Martinson, põl: Nii Teie mängite inimeste auga. — V. Maaker, as: Aus mees, kes õiendab!)

L. Raudkepp (krst) (isikl. asj.): Kui eile tuli hääletamisele süüteod rahva tervishoiu vastu, siis teatasin kategooriliselt, et meie selle seaduse poolt olla ei saa, ja meie hääletasime selle vastu. Nagu ma stenogrammidest leian, ma ise ei kuulnud, on põllumeeste ridadest ... (J. Fuks, as: Noh, Teie, vanapoiss, olete neid süütegusid küll vist teinud. — Naer.)

Juhataja **K. Einbund**: Rkl. Fuks, leian, et Teie sõnad on ebasüüdsad ja teen Teile märkuse.

L. Raudkepp (krst): ... härra Jürman hüüdnud: Saadab oma mehed välja ja tuleb ise kõnelema. Sellest võib järeldada, et härra Jürman teeb mulle etteheiteid, nagu oleksin ma oma mehed välja saatnud, ise säärase võttega välja tulnud ja kõnelenud seaduse vastu. Pean kategooriliselt tagasi tõrjuma selle etteheite. Üks meie rühma liikmetest oli haige, ja teised pidid pärast koosolekut olema komisjonis ja ei jõudnud pärastlõunasele koosolekule nii kiiresti. Just vastupidist võiks tähendada, et põllumeeste rühm oleks võinud hääletada lõpuhääletamisel selle seaduseelnõu vastu, nagu rühma põhimõtte selle seaduse vastu on, aga millegipärast seda ei tehtud. Meie niisuguste võtetega välja ei lähe, nagu näiteks, kui vaja koosolek lõpetada, siis saadetakse mehed välja ja üks või kaks meest võtavad kvorumiküsimuse üles. Meie oleme püüdnud tööd teha rahulikus sihis. Selle etteheite võin härra Jürman'ile tagasi anda.

3. Evangeeliumi V. Hasselblatt'i (sks)
vennaste kogu- ettepanekul otsusta-
duse palvema- takse nähtava enamuse-
jade maa oman- sega anda seaduseelnõu
duseks and- üldkomisjoni.
mise seadus —
H. Pöhl'i ja V.
Hasselblatt'i et-
tepanek.

4. Linaseemne Redaktsiooni komis-
väljaveotolli joni aruandja **O. Gus-**
muutmise sea- **tavson.**
dus — redakt- Seaduse lõpuredakt-
sioon. sioon võetakse vastu
nähtava enamusega.

5. Kriminaal- Redaktsiooni komis-
seadustik — re- joni aruandja **O. Gus-**
daktsioon. **tavson.**

Seaduse lõpuredaktsioon võetakse vastu nähtava enamusega.

6. Eesti-Prant- Rahaasjanduse ko-
suse kaubandus- misjoni aruandja **J.**
ja laevandus- **Lehtman:** Rahaasjan-
konventsiooni duse komisjon ühines Va-
kinnitamise bariigi Valitsuse poolt esi-
seadus — I lu- tatud motiividega. Teen
gemisel. rahaasjanduse komisjoni
nimel ettepaneku,

seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta.

Juhataja **K. Einbund**: (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu I lugemisel vastu võetud

kolmepäevalise vaheajata I ja II lugemise vahel.

7. Eesti kultuur- Rahaasjanduse komisjoni aruandja **J. se § 3. muutmise seadus** — **Klesment:** Meil sõlmitud kaubalepingute järgi ei tohi välismaalt sissetoodud kaupu koormata maksudega, mis ei lasu kodumaa kaupadel. Eriti kriipsutab seda asjaolu alla praegu I lugemisel vastuvõetud Eesti-Prantsuse kaubaleping. Meil aga on Kultuurkapitali seaduse § 3. ette nähtud, et võetakse välismaalt sissetoodavate veinidelt 10% supruses tollist maksu kultuurkapitali heaks. See norm on vastolus Eesti-Prantsuse kaubalepinguga, samuti ka teiste kaubalepingutega, kus veinide sissetoomine ette nähtud. Seepärast on vaja seadust, mis vastolus kaubalepingutega, muuta, ja seepärast teeb rahaasjanduse komisjon ettepaneku, Eesti Kultuurkapitali seadust muuta selles mõttes, mis kõnealoleva tollimaksu protsendi välja jätab. Teen ettepaneku, käesolev seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta.

Juhataja **K. Einbund:** (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu I lugemisel vastu võetud kolmepäevalise vaheajata I ja II lugemise vahel.

8. Tollinõukogude täiendamise, salakau-pade loetluse täiendamise ja salakauba asjus trahvide ning tõkkeabinõude muutmise sedus — **I lugemisel.** Üldkomisjoni aruandja **A. Jõeäär:** Üldkomisjon ühines Vabariigi Valitsuse poolt esitatud seaduseelnõu põhjendustega ja võttis ette ainult redaktsioonilised parandused. Eelnõu on ka rahaasjanduse komisjonis läbi vaadatud. Rahaasjanduse komisjon on tunnustanud selle seaduseelnõu vastuvõetavaks. Üldkomisjoni nimel teen ettepaneku,

seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta.

Juhataja **K. Einbund:** (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu I lugemisel vastu võetud kolmepäevalise vaheajata I ja II lugemise vahel.

(Sekretäri kohale asub abisekretär **O. Liigand.**)

9. Ärimaksu seaduse muutmise — Rahaasjanduse komisjoni aruandja **A.**

mise seadus — **Tammann:** Vabariigi **I lugemisel.** Valitsuse seletuskirjas toodud motiividel, millega rahaasjanduse komisjon ühines, teen ettepaneku, seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta.

Juhataja **K. Einbund:** (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu I lugemisel vastu võetud kolmepäevalise vaheajata I ja II lugemise vahel.

10. Liitumise seadus konventsiooniga teatud reeglite ühtlustamiseks laevade kokkupõrke alal — **I lugemisel.** Üldkomisjoni aruandja **A. Tammann:** Üldkomisjon on ühinenud Vabariigi Valitsuse seletuskirjas toodud motiividega. Teen ettepaneku, seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta ja I ja II lugemise vahel kolmepäevalisest vaheajast mitte kinni pidada.

Juhataja **K. Einbund:** (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu I lugemisel vastu võetud kolmepäevalise vaheajata I ja II lugemise vahel.

11. Liitumise seadus konventsiooniga teatud reeglite ühtlustamiseks päästmise ja abiandmise alal merel — **I lugemisel.** Üldkomisjoni aruandja **A. Tammann:** Üldkomisjoni nimel teen ettepaneku, seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta ja I ja II lugemise vahel kolmepäevalisest vaheajast mitte kinni pidada.

Juhataja **K. Einbund:** (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu I lugemisel vastu võetud kolmepäevalise vaheajata I ja II lugemise vahel.

12. Raudteasjanduse rahvusvahelise korra kohta käiva konventsiooni ja põhikirja ning selle allakirjutamise protokollil kinnitamise seadus — **I lugemisel.** Rahaasjanduse komisjoni aruandja **A. Anderkopp:** Rahaasjanduse komisjon on käesoleva konventsiooni läbi vaadatud, ja peab ütleva, et ta oma sisu poolest vastab sellele, mis Eestile raudteedasjanduses rahvusvahelise läbikäimise alal tarvilik. See konventsioon ei paku sisuliselt midagi uut, sest tegelikus elus on juba selles ettenäh-

tud kord maksuma pandud. Konventsioon ise on pärit 1923. aastast. Teen ettepaneku rahaasjanduse komisjoni nimel,

seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta ja ühtlasi I ja II lugemise vahel kokorras ettenähtud kolmepäevalisest vaheajast mitte kinni pidada.

Juhataja **K. Einbund**: (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu I lugemisel vastu võetud kolmepäevalise vaheajata I ja II lugemise vahel.

13. Eesti-Saksa kaubanduse- ja laevanduselepingu kinnitamise seadus — III lugemisel. (Tekst III Rk. 8. istungj. pr. lisades, vaadata sisukord.) Rahaasjanduse komisjoni aruandja **A. Anderkopp**. Seaduseelnõu ühes redaktsioonilise parandusega võetakse nähtava enamusega vastu paragrahvide viisi ja lõpuhääletamisel.

Aruandja **A. Anderkopp**: Redaktsiooni komisjon on käesoleva seaduseelnõu läbi vaadanud redaktsioonilisest küljest, ja aruandja on seaduseelnõu ette kandnud ühes redaktsiooni komisjoni poolt tehtud parandusega. Teen ettepaneku, seaduseelnõu lõplikult vastu võtta redaktsiooni komisjoni andmata.

Juhataja **K. Einbund**: (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on ettepanek vastu võetud.

14. Eesti-Austria kaubanduse- ja laevanduselepingu kinnitamise seadus — III lugemisel. (Tekst III Rk. 8. istungj. pr. lisades, vaadata sisukord.) Rahaasjanduse komisjoni aruandja **A. Anderkopp**. Seaduseelnõu ühes redaktsiooniliste parandustega võetakse nähtava enamusega vastu paragrahvide viisi ja lõpuhääletamisel.

Aruandja **A. Anderkopp**: Teen ettepaneku, käesolev seaduseelnõu vastu võtta redaktsiooni komisjoni andmata, seepärast, et redaktsiooni komisjon on eelnõu läbi vaadanud ja aruandja selle ühes redaktsiooniliste parandustega ette kandnud.

Juhataja **K. Einbund**: (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on ettepanek vastu võetud.

(Sekretäri kohale asub sekretär **A. Tammann**.)

15. Põllumajandusele määratud krediitide kasutamise seadus — III lugemisel. (Tekst. III Rk. 8. istungj. pr. lisades, vaadata sisukord.) Rahaasjanduse komisjoni aruandja **J. Lehtman**: Redaktsiooni komisjon on käesoleva seaduseelnõu vahepeal läbi vaadanud ja teinud selles järgmised muudatused: sõna „kestvuse“ asemele võtnud „kestuse“, „selle seaduse“ asemele — „käesoleva seaduse“ ja kahes

kohas kustutanud sõna „on“. Mina kui aruandja ühinen nende parandustega ja kannan seaduseelnõu ette nii, kuidas see redaktsiooni komisjoni poolt vastu võetud.

Seaduseelnõu ühes redaktsiooniliste parandustega võetakse nähtava enamusega vastu paragrahvide viisi ja lõpuhääletamisel.

Aruandja **J. Lehtman**: Kuna ma seaduseelnõu ette kandsin ühes redaktsiooniliste parandustega, siis teen ettepaneku, seaduseelnõu vastu võtta redaktsiooni komisjoni andmata.

Juhataja **K. Einbund**: (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on ettepanek vastu võetud.

16. Kalameeste riikliku laenufondi seadus — II lugemisel. Rahaasjanduse komisjoni aruandja **A. Veiler**. Pealkiri ja I osa § 1 võetakse nähtava enamusega muutmata vastu. Kalameeste riikliku laenufondi seadus.

I.

§ 1. Kalameeste riikliku laenufondist antakse laenu:

1) kalameestele püüniste, liht- ja mootorpaatide ning paadi mootorite muretsemiseks ja
2) kalameeste ühingutele ja nende liitudele kala ümbertöötamiseks ja kalasaadustega kauplemiseks.

Aruandja **A. Veiler** (loeb):

§ 2. Kalameeste riiklik laenufond koosneb järgmistest summadest:

1) Riigikogu poolt 8. märtsil 1923. a. vastuvõetud Kalameeste riikliku laenu seaduses (RT 43 — 1923, seadus nr. 56) ettenähtud Kr. 100.000.—

2) Põllutööministeeriumi	
1924. a. eelarves	Kr. 200.000.—
3) Põllutööministeeriumi	
1925. a. eelarves	„ 50.000.—
4) Põllutööministeeriumi	
1926./1927. a. eelarves	„ 50.000.—
5) Põllutööministeeriumi	
1928./1929. a. lisaeelarves nr.	
1 Eesti kalameeste ühingute	
liidule lubatud laen	„ 15.000.—
6) Edaspidi fondi määrata-	
vatarest summadest.	

A. Veiler (töer): Käesoleva seaduse § 2. juures on tekkinud arusaamatus. Tuleb välja, et ka 1927./1928. a. eelarves oli määratud kalameestele laenuks 70.000 krooni, selle summa nimetamine on aga esialgsetest kavadest välja jäänud. Nii on siis valitsus juba rohkem raha välja andnud, kui uus seadus seda ette näeb. Samal ajal on aga osa laene juba tagasi makstud, nimelt 100.100 krooni. Neil põhjustel ei kõlba esitatud redaktsioon. Seda arvesse võttes teen ettepaneku,

§ 2 vastu võtta järgmises redaktsioonis:
„§ 2. Kalameeste riiklik laenufond koosneb järgmistest summadest:

1) Käesoleva seaduse maksmahakkamise päeval fondi arvel olevatest summadest.

2) Põllutööministeeriumi 1928./29. a. lisaeelarves nr. 1 Eesti kalameeste ühingute liidule lubatud laen Kr. 15.000.—

3) Edaspidi fondi määratarest summadest.

4) Fondist antud laenude pealt võetavatest protsentidest ning trahvirahadest.“

Siia maani on protsentidest ja trahvirahadest 27.000 krooni sisse tulnud. Teen ettepaneku, § 2. tekst vastu võtta minu poolt esitatud kujul. Sel teel laheneks arusaamatus, mis tekkinud viimaste päevade kiirest tööst. (Vahelhüüe pahemalt poolt: Asi on selgel!) Ma sain täna hommikul § 2. kohta kolm teksti, ja lõpuks tuleb ikkagi veel parandada. (K. Päts, põl: Neil on teiste asjadega tegemist. — M. Martna, stp: Härra Pätsi ajal läks kõik ludinal.)

Juhataja **K. Einbund**: Aruandja ühineb rkl. Veiler'i ettepanekuga. (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on § 2 rkl. Veiler'i redaktsioonis vastu võetud, seega langeb ära § 2 komisjoni poolt ettepanud kujul.

§§ 3 ja 4 ning II osa võetakse nähtava enamusega muutmata vastu.

§ 3. Vabariigi Valitsusel on õigus kalameeste riiklikust laenufondist väljaantava laenu

väljaandmise korra, nõutavate kindlustuste, laenu tarvitamise, laenu pealt võetavate protsentide määra ja laenu kestvuse ja tasumise kohta määrusi välja anda.

§ 4. Käesolev seadus hakkab maksma välja kuulutamisega Riigi Teatajas.

II.

Käesoleva seaduse jõusseastumisega kaotab oma maksvuse Kalameeste riikliku laenufondi seadus (RT 32 — 1926), kuna viimase alusel antud määrused jäävad jõusse seni, kui neid ei muudeta käesoleva seaduse § 3. alusel.

**17. Jõuvankrite Üldkomisjoni aru-
seadus — II lu- andja J. Klesment.
gemisel. Juhataja K. Ein-**

bund: Jõuvankrite seaduse II ja III lugemisel jätan ära paragrahvide teksti ettekandmise, sest aruandja tõendusel ei ole komisjonis nende kohta suuremaid vaidlusi olnud.

Pealkiri ja §§ 1 ja 2 võetakse nähtava enamusega muutmata vastu.

Jõuvankrite seadus.

§ 1. Käesolevas seaduses loetakse jõuvankriteks need sõidu- ja veoabinõud, mis määratud liikumiseks masinajõul avalikkudel teedel, uulitsatel ja platsidel, ilma et nende liikumine oleks seotud rööbastikuga.

§ 2. Avalikkudel teedel, uulitsatel ja platsidel liikuvad jõuvankrid peavad olema registreeritud ja varustatud registreerimismärkidega.

Jõuvankreid registreerivad omavalitsused teedeministri poolt antud juhtnööride alustel ja korras. Registreerivad omavalitsused määrab teedeminister.

Kaitseväge jõuvankreid registreerib ning varustab registreerimismärkidega sõjaministeerium.

§ 3. Registreeritud jõuvankritelt makstakse iga aasta kohta jõuvankrimaksu, iga tüki-kaalu*) 100 kilogr. pealt, kusjuures poolikud sajad loetakse terveteks, järgmiselt:

1. Sõiduaudodelt Kr. 5.—
2. Veoaudodelt, veotraktoritelt ja järelvankritelt:
 - a) õhukummidel „ 4.—
 - b) osa ehk kõik rattad täiskummidel „ 7.—
3. Autobustelt „ 2.—

Registreeritud mootorratastelt makstakse iga-aastast jõuvankrimaksu:

- a) ilma küljekorvita Kr. 15.—
- b) küljekorviga „ 25.—

E. Sulg (rhv): § 3. on ette nähtud maksunormid, nimelt kergesõiduaudodelt 5 krooni

*) „tüki kaalu“ asemel peab olema „tühikaalu“.

100 kilogrammilt, veoautodelt 4 krooni ja omnibustelt 2 krooni. Kui vaatame neid andmeid ja rehkendame kokku, kuipalju tuleb lõplikult igal liigil maksta jõuvankrite- ja bensiinimaksu, siis näeme, kui veoautode kohta 4 krooni vastu võetakse, et veoautod maksustatakse kõrgemini kui sõiduautod. Seni on vahekorrad olnud hobusejõudude järgi. Taanis ja Soomes näitavad andmed, et seal veoautod, võrreldes sõiduautodega, kergemini maksustatakse. Soomes on näiteks sõiduautodelt 28,50 krooni ja veoautodelt 9,50 krooni, nii et siin on isegi kolmekordne vahe olemas. Seepärast teeksin ettepaneku, see seisukord, mis praegu rohkem normaalne, alale jätta, ja veoautode maksustamiseks 4 krooni asemele võtta 3 krooni. Veoautod on tööriistad, nad ei ole sõiduriistad. (J. Laidoner, põl: Aga nad lõhuvad teid hulga rohkem.) See on tõsi, aga nad teevad ka aasta jooksul tunduvalt vähem kilomeetreid kui sõiduautod. Kõvade kummidega veoautode kohta ei räägi ma midagi, sest see on selge, et kõvad kummid rikuvad teid kõige rohkem. (A. Jürman, põl: Need tuleksid hoopis ära keelata.) Nende kohta on ette nähtud ka suurem maks, nimelt 7 krooni. Ma leian, et see on õige põhimõte, sest meil on veel üksikuid autosid kõvade kummidega ja need peaksid kõrgemat maksu maksma, aga tuleviku seisukord peaks kahtlemata säärane olema, et kõvad kummidega autosid ei soetataks juurde, ja kui neil on maks kõrgem, siis loomulikult arvestatakse ka seda. Kui rahalisest küljest võtta, siis võibolla räägitakse sellele vastu, kuid see on 200—300.000 s. küsimus, kuna jõuvankrimaks 30—40 miljonini ulatub. Nii et see muudatus ei ole summaline muudatus, vaid selle vahekorra, mis loomulik, alalhoidmine.

M. Laarman (põl): Ma vaidleksin rkl. Sule ettepaneku vastu ja soovitsin seaduseelnõu vastu võtta sel kujul, nagu üldkomisjoni ja rahaasjanduse komisjoni poolt esitatud. Kes meie maanteid tunneb, see teab, et jõuvankrid, mis veo jaoks tarvitatakse, lõhuvad kõige rohkem maanteid. Kohtades, kus neid rohkem liigub, on maanteed muutunud niisugusteks, et neid enam maanteedeks nimetada ei saa. Kui me selle muudatuse vastu võtame, siis teeme oma maanteedele palju kahju. Välismaal, kus kõvad teed, seal vast ei saa veoautod nii palju kahju teha, kui meie oludes. Aga kohtadel, kus täiskummidega jõuvankrid liiguvad, teame, missugused tagajärjed sellel on. Ma tean Pärnumaal mõnda kohta, kus metsavedu, seal on maanteed muutunud niisuguseks, et neid enam maanteedeks lugeda ei saa.

Kui nüüd veel madalamate hindadega anname neile jõuvankritele soodustusi, siis on karta, et nad veel rohkem teid lõhkuma hakkavad.

Aruandja J. Klesment (lõpüsõna): Neid norme on kaalunud kaks komisjoni — üld- ja rahaasjanduse komisjon. Mõlemad komisjonid pooldasid seda seisukohta, mida kaitses rkl. Laarman, et just veoautod need on, mis teid eriti lõhuvad. Maks, mis võetakse jõuvankritel, läheb teedetegemiseks ja peaks olema vastutasuks sellele kahjule. Kui võtame normi, kergesõiduautodelt 5 krooni ning veoautodelt 4 krooni 100 kg-lt, ning arvestame sõiduauto keskmise kaalu 1.200 kg-le ja veoauto kaalu 1.500 kg-le, siis tuleks mõlemal maksta 60 krooni kilogrammilt. Kuigi veoautod teid rohkem lõhuvad kui sõiduautod, maksavad nad ometi vähem. Seepärast ei ole põhjendatud selle normi vähendamine. Teen ettepaneku, paragrahv vastu võtta komisjoni poolt esitatud kujul.

Juhataja K. Einbund: Rkl. Sulelt on ettepanek, võtta § 3. punkt 2. a) 4 krooni asemele 3 krooni.

(Hääletatakse.) Nähtava enamusena on ettepanek tagasi lükatud.

(Hääletatakse.) Nähtava enamusena on § 3 vastu võetud.

§§ 4—21 võetakse nähtava enamusena muutmata vastu.

§ 4. Jõuvankritel, mis registreeritud aasta keskel, võetakse jõuvankrimaksu järgmiselt: kui registreerimine sünnib aasta esimesel poolel, — täies aastamaksu suurus; aasta kolmandal veerandil — aastamaksu pooles suurus; neljandal veerandil — aastamaksu ühe neljandiku suurus.

§ 5. Jõuvankrid, mis maksustatud käesoleva seaduse alusel, või mis käesoleva seaduse põhjal maksust vabastatud, ei kuulu enam maksustamisele vastavate omavalitsuste maksuseaduste alusel maa-, linna- või aleviomaavalitsuste heaks.

§ 6. Maksu tasumise korra ja tähtsust määrab teedeminister. Maks tasutakse registreerivas asutuses.

Tähtsustaks õiendamata jäänud maksud loetakse maksuvõlaks ja nõutakse sisse vastuvaidlemata korras ühes 2% viivituserahaga kuus.

Viivituseraha nõutakse sisse tervete kuude eest, kusjuures poolikud kuud terveteks loetakse.

§ 7. Välismaal registreeritud jõuvankrid maksustatakse Eesti piiridesse sissesõidul tolli-

asutuste poolt vastavalt Eesti piirides viibimise ajale järgmiselt:

1. Sõidu- ja veoautod:
 - a) kuni ühe nädalani . . . Kr. 4.—
 - b) kuni kahe nädalani . . . „ 6.—
 - c) kuni nelja nädalani . . . „ 8.—
2. Mootorrattad:
 - a) kuni kahe nädalani . . . Kr. 2.—
 - b) kuni nelja nädalani . . . „ 3.—

Kui välismaal registreeritud jõuvankrid viibivad Eesti piirides kauem kui neli nädalat, siis võetakse nende pealt jõuvankritemaksu §§ 3.—6. ettenähtud määral ja alustel.

§ 8. Paragrahvides 3. ja 7. tähendatud maksust vabastatakse jõuvankrid, mis kuuluvad:

- 1) riigi- ja omavalitsuse asutustele, välja arvatud riigiettevõtted;
- 2) välisriikide saatkondade ja konsulaatide liikmetele, kui nad ei ole Eesti alamad, vastastikkuse alusel;
- 3) või milliseid tarvitatakse ainult haigete ja haavatute veoks ja tuletõrje otstarbeks.

§ 9. Jõuvankrite maksust sissetulnud summad tarvitatakse avalikkude teede, uulitsate ja sildade ehitamiseks, paranduseks ja korrashoiuks, vastavas eriseaduses ettenähtud alustel.

§ 10. Avalikkudel teedel, uulitsatel ja platsidel võivad jõuvankreid juhtida isikud, kellele vastav juhtimisloba.

Juhtimisload jagunevad kahte liiki:

- 1) jõuvankri juhtimiseks üldiseks tarbeks;
- 2) jõuvankri juhtimiseks isiklikuks tarbeks.

§ 11. Isik, kes harjutab jõuvankri juhtimist õppimise otstarbel, võib avalikkudel teedel, uulitsatel ja platsidel sõita juhtimisloaga varustatud isiku saatel. Sama kord maksab ka katsetel juhtimisloa omandamiseks. Neil harjutuste- ja katsesõitudel loetakse saatja jõuvankri juhiks.

§ 12. Jõuvankri juhtimise lubasid annavad käesoleva seaduse § 2. põhjal määratud omavalitsused. Käesoleva seaduse § 10. p. 1. tähendatud lubade saamiseks nõutakse jõuvankrijuhi kutsetunnistust. Käesoleva seaduse § 10. p. 2. tähendatud lubade saamiseks tuleb sooritada sõidukatse.

Kaitseväge jõuvankrite juhtimisload annab sõjaministeerium.

Juhtimisloba on tähtajata ja maksev kogu vabariigis.

Käesoleva seaduse maksamahakkamiseni väljaantud sõiduload jäävad maksuma teedeministri poolt määratud korras ja alustel.

§ 13. Jõuvankrijuhi kutsetunnistusi annavad ja § 10. p. 2. tähendatud juhtimislubade saamiseks sõidukatseid korraldavad katsekomisjonid.

Katsekomisjonid koosnevad teedeministeeriumi, maavalitsuse ja maakonna linnavalitsuse esindajatest-eriteadlastest.

Katsekomisjoni väljasõidul mõnda teise linna astub maakonna linnavalitsuse esindaja asemele kohaliku linnavalitsuse esindaja.

Teedeministeeriumil on õigus katsetunnistuste saamiseks kutsekoolide, kursuste ja eriorganisatsioonide juures moodustada eri katsekomisjone.

Katsekomisjonide kulude katteks võetakse katsealustelt maksu 5 krooni.

Teedeministeerium määrab katseta kavade jõuvankrijuhi kutsetunnistuse saamiseks kui ka jõuvankri juhtimiseks isiklikuks tarbeks ja katsemaksude summade tarvitamise korra.

§ 14. Juhtimislubasid ei anta:

- 1) a) § 10. p. 1. tähendatud tarbeks — isikutele, kes alla 20 a. vanad; b) § 10. p. 2. tähendatud tarbeks — isikutele, kes alla 18 a. vanad;
- 2) isikutele, kelle kohta on põhjendatud andmed, et neil on halvad elukombed, mis võivad olla hädaohlikud jõuvankrite juhtimisel, või kelle tervislik või vaimline seisukord ei kindlusta jõuvankrijuhi ülesannete täitmist.

§ 15. Kui ilmsiks tulevad § 14. p. 2. ettenähtud asjaolud, või kui loaomanik korduvalt rikkunud sõidumäärusi, võib juhtimisloa väljaandja või sõidumääruste rikkumise avalikuks-tulemise koha omavalitsus ära kuulates politsei prefekti arvamist juhtimisloa kas ajutiselt või jäädavalt ära võtta.

§ 16. Kestva ühenduseabinõuna reisijate ja kraamiveo otstarbel maal võidakse avada teedeministeeriumi loal jõuvankrite ühendus kindla sõiduplaani järele. Teedeministeerium määrab loaandmisel loasaaja kohustused ja tingimused, millele peab vastama jõuvankrite ühendus.

§ 17. Jõuvankrite liikumise üldkorraldus ja üldtehniline järelevalve riigis kuulub teedeministeeriumile, kel õigus anda üldmäärusi jõuvankrite liikumise ja jõuvankrite tehnilise konstruktsiooni suhtes.

Neil aladel on maa-, linna- ja alevivolikogudel õigus anda täiendavaid määrusi.

§ 18. Rahvusvahelise liikumis- kui ka juhtimislubade andmist korraldab teedeministeerium välisriikidega sõlmitud kokkulepete alusel.

§ 19. Välismaal registreeritud jõuvankritel ja juhtidel on õigus Eesti vabariigi piirides liikuda siseriikliku liikumis- ja juhtimisloata, välisriikidega sõlmitud kokkulepete alusel.

Välismaa jõuvankrid ja juhid alluvad Eesti vabariigi piirides liikumisel siseriiklikkudele liikumismäärustele.

§ 20. Põllumajanduses tarvitavate ise-sõitvate lokomobiilide ja traktorite ning abi-

mootoritega jalgrataste kohta on maksvad ainult käesoleva seaduse § 17. ettenähtud normid.

§ 21. Käesolev seadus hakkab maksma 1. aprillist 1929. a. Ta maksmahakkamisega kaotab maksvuse Jõuvankritel reisijate ja kraamiveo kestva ühenduse sisseseadmise seadus (RT 43 — 1923).

18. Jõuvankrite ja bensiini maksu jaotamise ja äratarvitamise seadus — II lugemisel.

O m a v a l i t s u s e k o m i s j o n i a r u a n d j a **E. Rosenberg.** Seaduseelnõu võetakse nähtava enamusega muutmata vastu.

Jõuvankrite ja bensiini maksu jaotamise ja äratarvitamise seadus.

§ 1. Jõuvankrite ja bensiinimaksu seaduste alusel sissetulnud summad kantakse teedeministeeriumi teedekapitali arvele.

§ 2. Jõuvankrite maksust teedeministeeriumi teedekapitali arvele sissetulnud summad jaotatakse maa-, linna- ja aleviomavalitsuste vahel vastavalt nende piirides asuvate jõuvankrite arvule. Bensiini ja välismaal registreeritud jõuvankrite maksust sissetulnud summadest antakse seitsekümmend protsenti maavalitsuste teedekapitalidele, kuna ülejäänud kolmkümmend protsenti jaotatakse linnade ja alevite vahel.

§ 3. Üksikute maaomavalitsuste vahel jaotatakse nende kasuks langev bensiini ja välismaal registreeritud jõuvankrite maksu osa vastavalt elanikkude arvule ja klassiteede pikkusele. Linnade ja alevite kasuks langev bensiini ja välismaal registreeritud jõuvankrite maksu osa jaotatakse nende vahel vastavalt elanikkude arvule.

§ 4. Käesoleva seaduse §§ 2. ja 3. tähendatud summad tarvitatakse maanteede seaduses ettenähtud korras ja alustel tähtsamate teede, tänavate ja sildade ehitamiseks, korrashoiuks ja nende lumest lahtihoidmiseks.

Linnades ja alevites tarvitatakse need summad eeskätt sissesõidu ja neid läbibistavate teede ja tänavate ehitamiseks ja korrashoiuks.

§ 5. Teedeministril on õigus anda määrusi käesoleva seaduse teostamiseks.

19. Tallinna avaliku lennuvälja alla maade ja ehituste sundvõõrandamise seadus — II lugemisel.

Ü l d k o m i s j o n i a r u a n d j a **V. Hasselblatt.** Seaduseelnõu võetakse nähtava enamusega muutmata vastu.

Tallinna avaliku lennuvälja alla maade ja ehituste sundvõõrandamise seadus.

§ 1. Ülemiste järve äärde ehitatava avaliku lennuvälja jaoks sundvõõrandatakse riigile järgmised maa-alad ja ehitused:

1) Kuni 10 hektaari Tallinna linna maast, mis asub Tallinna linna III-das alevi hüpooteegi-ringkonnas kinnistu nr. 1735 all ja on obrokiõiguse alusel aktsiaselts Dvigatel'i valdamisel ühes vastava kiviaiaga.

2) Kuni 22 hektaari Tallinna linna maast, mis asub Tallinna linna III-das alevi hüpooteegi-ringkonnas kinnistu nr. 772-D all ja on obrokiõiguse alusel Vagner'i pärijate Eugenie Vagner'i, Hans Vagner'i, Gustav Vagner'i, Elfriede Kothe, Sophie Träger'i, Emma Johanson'i ja Elsbeth Adamson'i valdamisel, ühes kinnisvara peal oleva küüniga.

§ 2. Sundvõõrandatud maade ja ehituste eest makstakse senistele omanikkudele Teedeministeeriumi poolt tasu sellekohaste seaduste järgi selleks määratud summadest.

§ 3. Teedeministeeriumile antakse õigus asuda § 1. tähendatud maa-alade ja ehituste ülevõtmisele pärast käesoleva seaduse maksamahakkamist.

20. Kohtuotsuste täitmise asjus Tsiviilkohtupidamise seaduse muutmise seadus — II lugemisel.

Ü l d k o m i s j o n i a r u a n d j a **A. Jõeäär.** Pealkiri võetakse nähtava enamusega muutmata vastu.

Kohtuotsuste täitmise asjus Tsiviilkohtupidamise seaduse muutmise seadus.

A r u a n d j a **A. Jõeäär** (loeb):

„Tsiviilkohtupidamise seadust täiendatakse § 158¹ järgmises redaktsioonis:

§ 158¹. Kohtuotsused, mille järgi vallasvarast sissenõutav summa ei ületa 200 krooni, samuti määrused nõude eelkindlustuse üle samas summas, ja mille täitmine sünnib linnas, kus kohtupristav puudub või väljaspool linna piire, täidab kohalik politseikomissar, abikomissar või konstaabel.

Politseiametnikud toimivad otsuste ja määruste täitmisel seaduste alusel, mis kohtupristavite kohta maksvad selle vahega, et nad kohtupristavite taksis ettenähtud tasu saavad pooles suuruses.“

Siin tuleks võtta pärast pealkirja „I“ osa, see on puhtredaktsiooniline parandus.

J u h a t a j a **K. Einbund:** (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on

I osa ühes aruandja redaktsioonilise parandusega vastu võetud.

II osa võetakse nähtava enamusega muutmata vastu.

II.

Käesoleva seaduse maksmahakkamisega kaotab maksvuse Ajutiste kohtute sisseseadmise seaduse (RT 1 — 1918) § 1 p. k.

21. Võlglastelt sissenõutud summade jaotamise korra muutmise seadus — II lugemisel.

Üldkomisjoni aruandja **A. Jõeäär.** Seaduseelnõu võetakse nähtava enamusega muutmata vastu.

Võlglastelt sissenõutud summade jaotamise korra muutmise seadus.

I.

Tsiviilkohtupidamise seaduse §§ 1214, 1214¹ ja 1215^a muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 1214. Kui sissenõutud summast ei jätku kõigi sissenõudmiseks esitatud nõuete täielikuks rahuldamiseks, siis jaotab selle summa vastav kohus või kohtupristav kreditoride vahel (§§ 1214¹—1214²).

Samasse kohtusse saadab kohtupristav kohtuotsuse täitmiseks sissenõutud summad.

§ 1214¹. Kui võlglaselt sissenõutud summadest, välja arvatud kinnisvara müügist sissetulnud summad, mida jaotatakse § 1214² ettenähtud korras, pärast § 1215^a ettenähtud nõuete rahuldamist, ei jätku kõigi sissenõudmiseks esitatud nõuete täielikuks rahuldamiseks, siis määrab kohtupristav 3-päevalise tähtaja võlgniku ja kreditoride omavaheliseks vabatahtlikuks kokkuleppimiseks sissenõutud summa jaotamise kohta kreditoride vahel. Ei järgne määratud tähtjaks kokkulepet, seab kohtupristav kokku jaotuse kava hiljemalt kahe nädala jooksul, arvates eelpooltähendatud tähtajast, ja paneb § 1217^a ettenähtud kuulutuse üles oma kantseleis ja vastava kohtu ruumes. Asjaosalised võivad seitsme päeva jooksul, arvates kuulutuse väljapanekust, avaldada kohtupristavile vaidlusi kava vastu. Ei ole antud vaidlusi või kui asjaosaliste poolt esitatud kokkulepe, siis saadab kohtupristav asjatoimetuse vastavale rahukohtunikule või rahukogule sissenõutud summa väljamaksmiseks § 1215^a eeskirjade ja esitatud kava või kokkuleppe kohaselt. On aga antud vaidlusi kava vastu, siis esitab kohtupristav asjatoimetuse samuti vas-

tavale kohtule, kes kinnitab kava ja lahendab vaidlused harilikus korras.

§ 1215^a. Esitatud summast tasutakse vastava rahukogu, rahukogu alalise liikme või rahukohtuniku määruse põhjal viibimata sissenõudmise kulud. Ülejäädavast summast rahuldatakse nõudmised järgmises järjekorras:

1) nõudmised, mille kindlustamiseks müüdüd vallasvara panditud (B.E.S. § 1469 ja järgm.);

2) tööliste ja teenijate palganõudmised, kelle palgasumma kuus ei ületa 60 krooni, kuid mitte rohkem kui 180 krooni igal üksikul isikul.

Ülejääk jaotatakse teiste kreditoride vahel proportsionaalselt neile saada-tulevatele summadele.

II.

Sama seaduse § 1214³ kaotab maksvuse.

22. Väljakutse toimetamise asjus tsiviilkohtupidamise seaduse täiendamise seadus — II lugemisel.

Üldkomisjoni aruandja **A. Jõeäär.** Seaduseelnõu võetakse nähtava enamusega muutmata vastu.

Väljakutse toimetamise asjus tsiviilkohtupidamise seaduse täiendamise seadus.

Tsiviilkohtupidamise seaduse §§ 2081, 2082, 2083 ja 2084 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 2081. Väljakutset kinnistuseraamatutesse kantud hüpoteekide kustutamiseks võib teha:

1) kui hüpoteegivõlg on võlgniku teadaande järgi juba tasutud, kuid selle võla kustutamiseks kinnistuseraamatus ei ole võlgnikul võimalik saada seadusega nõutavat (B.E.S. § 1600, 1890 a. järg) kreditori nõusolekut tema või ta elukoha teadmatuse pärast;

2) kui kreditor võtab õigeks võla tasumise ja avaldab nõusoleku võla kustutamiseks kinnistuseraamatus, kuid temale välja antud võladokumenti ei saa ta esitada selle kadumise pärast (B. E. S. § 3540);

3) kui võlgnik ei saa kreditori või ta elukoha teadmatuse pärast tasuda hüpoteegi võlakohustust, mille maksutähtaeg juba möödunud, ja

4) kui võlgnik ei saa kreditori või ta elukoha teadmatuse pärast üles öelda ja tasuda hüpoteegi võlakohustust, mille järgi võla tasumine on tingitud selle kohustuse ülesütlemisest.

§ 2082. Väljakutse toimetuse avab kohus eelmise (2081) paragrahvi p.p. 1, 3 ja 4-das ettenähtud juhtudel panditud kinnisvara oma-

niku palvel ja sama paragrahvi p. 2-ses ettenähtud juhul kinnisvara omaniku või kreditori palvel.

§ 2083. Eelmises (2082) paragrahvis tähendatud palvega ühes tuleb esitada kustutamisele kuuluva hüpoteegi-kohustuse algdokument või selle ärakiri ja kinnistusejaoskonna teatis viimasena kinnistuseraamatusse kantud kreditori õigusejärglaste kohta. Palves eneses peavad olema tähendatud ka kinnistuseraamatusse kantud kreditori need õigusejärglased, kes ei ole küll teatises nimetatud, kuid on palujale teada. § 2081 p. 3 ettenähtud juhul tuleb palvega ühes esitada kreditori nõude täielikuks rahuldamiseks jätkuv rahasumma ja sama paragrahvi p. 4 ettenähtud juhul võlasumma ning maksmata protsendid möödunud aja eest kuni tähtjani, mil võlgnik oma võla oleks õigustatud kreditorile tasuma, kui ülesütlemine oleks sündinud võlasumma ja protsentide kohtule esitamise päeval.

§ 2084. Väljakutse kuulutus peab olema tähendatud: § 2081 p.p. 1 ja 3 ettenähtud juhtudel, et väljakutsutud isikute tähtjaks mitteilumisel tunnustatakse võlg tasutuks sama paragrahvi p. 2 ettenähtud juhul, et võladokument tunnustatakse hävinenuks; sama paragrahvi p. 4 ettenähtud juhul, et võlg loetakse ülesõelduks arvates paluja poolt kohtule võlasumma ja protsentide esitamise päevast ja tunnustatakse väljakutsutud isikute tähtjaks mitteilumisel tasutuks, ning peale selle kõigil juhtudel, et palujale antakse õigus nõuda hüpoteegi kustutamist kinnistuseraamatus.

Vaheaeg kl. 12.30 min. — kl. 12.50 min.

23. Tuletõrje seaduse § 24. muutmise seadus — II lugemisel.

Rahaasjanduse komisjoni aruandja **A. Veiler.**

Seaduseelnõu võetakse nähtava enamusega muu-

mata vastu.

Tuletõrje seaduse § 24. muutmise seadus.

Tuletõrje seaduse muutmise ja täiendamise seaduse (RT 85 — 1926) § 24 muudetakse ja pannakse maksma järgmiselt:

§ 24. Tuletõrjesse puutuvais asjus on vabatahtliku tuletõrje ühingute ja nende liitude kirjavahetus ametiasutustega kantsleimaksust vaba.

Tuletõrje tarbeasjade sissevedu on tollivaba, kui selleks on nõusolek majandusministriilt.

Tuletõrje organisatsioonid kuuluvad heategevate organisatsioonide hulka.

24. Üheksandama rahvusvahelise töökonverentsi poolt vastuvõetud meremeeste palkamise lepingu konventsiooni eelnõu kinnitamise seadus — II lugemisel.

Üldkomisjoni aruandja **O. Tief.**
Seaduseelnõu võetakse nähtava enamusega muutamata vastu.

Üheksandama rahvusvahelise töökonverentsi poolt vastuvõetud meremeeste palkamise lepingu konventsiooni eelnõu kinnitamise seadus.

§ 1. Üheksanda rahvusvahelise töökonverentsi poolt Genfis (7. kuni 24. juunini 1926) vastuvõetud meremeeste palkamise lepingu konventsiooni eelnõu tunnustatakse kinnitatuks, kusjuures konventsiooni eelnõus ettenähtud „Home trade“ all tuleb mõista Eestis maksvates seadustes tähendatud „Kohalikkusõitu“.

§ 2. Paragrahv 1. tähendatud konventsioon eestikeelse tõlkega avaldatakse ühes käesoleva seadusega.

25. Eesti ja Läti vahel piirijoonega poolitatud kinnisvarade likvideerimise tähtjaja pikendamise asjus allakirjutatud protokoll kinnitamise seadus — II lugemisel.

Üldkomisjoni aruandja **A. Tupits.**
Seaduseelnõu võetakse nähtava enamusega muutamata vastu.

Eesti ja Läti vahel piirijoonega poolitatud kinnisvarade likvideerimise tähtjaja pikendamise asjus allakirjutatud protokoll kinnitamise seadus.

§ 1. Eesti ja Läti vahel 11. märtsil Tallinnas alla kirjutatud protokoll, millega piirijoonega poolitatud kinnisvarade likvideerimise tähtaeg kuni 1. aprillini 1930. a. pikendatakse, tunnustatakse kinnitatuks.

§ 2. Protokoll prantsuskeelne tekst eestikeelse tõlkega avaldatakse ühes käesoleva seadusega.

§ 3. Käesolev seadus hakkab maksma avaldamisega Riigi Teatajas.

26. Välismaaliste vahekohtu otsuste täitmi-

Üldkomisjoni aruandja **V. Hasselblatt.**

se konventsi-
ooni kinnita-
mise seadus —
II lugemisel.
(Tekst III Rk.
8. istungj. pr.pr.
lisades, vaata
sisukord.)

Seaduseelnõu
võetakse nähtava
enamusega muut-
mata vastu.

27. Laevasõidu
riikliku laenu-
fondi seaduse
muutmise sea-
dus — II luge-
misel.
(Tekst III Rk.
8. istungj. pr.pr.
lisades, vaata
sisukord.)

Rahaasjanduse
komisjoni aruand-
ja **A. Veiler.**

Seaduseelnõu
võetakse nähtava
enamusega muut-
mata vastu.

28. Kaitseväe-
laste ja nende
perekondade
pensioni seadu-
se põhjal mää-
ratud pensio-
nide kõrgenda-
mise seadus —
I lugemisel.

Rahaasjanduse
komisjoni aruand-
ja **J. Klesment:**

Kaitseväelaste pensioni
seaduse § 10. on ette näh-
tud, et sel juhtumisel, kui
kaitseväelaste palgad muu-
tuvad, ühes sellega muutua-
vad ka pensionid neile,

kes enne pensionile läinud. Selle paragrahvi mõju on tühistatud Riigikogu poolt vastuvõetud koosseisude seadusega. Olukord on praegu säärane, et need kaitseväelased, kes enne uute koosseisude vastuvõtmist pensionile läksid, saavad vähem pensioni kui need, kes pärast seda seadust pensionile läksid. See olukord ei ole õiglane, ja seepärast on Vabariigi Valitsus esitanud seaduseelnõu, et kõrgendada neile pensioni 20% võrra. Rahaasjanduse komisjon vaatas selle eelnõu läbi ja leidis võimaliku seda pensionikõrgendust tõsta veel 5%, nii et üldine kõrgendus oleks 25%. See on põhjendatud sellega, et palgakõrgendus koosseisude järgi on ka umbes 20—25%. Seepärast peaks ka pensionikõrgendus umbes palgakõrgendusele vastama. Teen rahaasjanduse komisjoni nimel ettepaneku, seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta.

Juhataja **K. Einbund:** (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu I lugemisel vastu võetud kolmepäevalise vaheajata I ja II lugemise vahel.

29. Riigi- ja
omavalitsuse
teenijate pensio-
ni seaduse

Rahaasjanduse
komisjoni aruand-
ja **J. Klesment:**
Neilsamadel motiividel,

põhjal määra-
tud pensionide
kõrgendamise
seadus — I lu-
gemisel.

nagu eelmine seadus, on esitatud ka see seadus, mis käsitleb riigi- ja omavalitsuse teenijate pensioni kõrgendamist. Samuti on ka siin rahaasjanduse komisjon kõrgendanud pensioni 20% -lt, mis Vabariigi Valitsuse poolt ette nähtud oli, 25% -le, kuna teenijate palgad koosseisude seaduse järgi 25% võrra tõusid, seepärast peaks ka pension tõusma.

Teen ettepaneku, seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta ja I ning II lugemise vahel mitte kinni pidada kolmepäevalisest vaheajast, mis kodukorras ette nähtud.

Juhataja **K. Einbund:** (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu I lugemisel vastu võetud kolmepäevalise vaheajata I ja II lugemise vahel.

30. Riigi asu-
tustes ja ette-
võtetes tööta-
vate tööliste
pensioniseaduse
(RT 23 — 1926)
§§ 3, 4, 5, 8, 24
ja 26 muutmise
seadus — I luge-
misel.

Rahaasjanduse
komisjoni aruand-
ja **J. Klesment:** Sel-
le seaduse järele on tekki-
nud tarvidus seepärast, et
riigiasutuste tööliste pen-
sioniseaduse järgi pension
määratakse kindlaks palga-
kategoriate ehk -gruppide
järgi. Seni olid valitsuse
poolt kindlaks määratud

tööliste palgagrupid, kuid 1926. aasta seadusega kõrgendati tööliste palku, kuna gruppidesse jaotamist üldse ette ei võetud, seega oli pensionimaksimisel selle seaduse kasutamine raske, sest seal olid grupid ette nähtud, mida tegelikult ei ole enam, nii et seadus selles osas on rohkem tehnilise iseloomuga. Selles seaduses nähakse täpselt ette, mis tuleb arvata aastapalgaks, mille järgi pensioni arvata tuleks.

Rahaasjanduse komisjon on eelnõu läbi vaadanud, selle otstarbekohase leidnud olema, mispärast teen ettepaneku,

seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta ning I ja II lugemise vahel mitte kinni pidada kolmepäevalisest vaheajast, mis kodukorras ette nähtud.

Juhataja **K. Einbund:** (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu I lugemisel vastu võetud kolmepäevalise vaheajata I ja II lugemise vahel.

31. Riigikogu
järgmise koos-
R. Penno (as) (kor-
ra kohta): Korra kohta

oleku määramine. teen ettepaneku, lõpetada käesolev koosolek ja pidada 15 minuti pärast Riigikogu järgmine koosolek. (Päevakord prot. nr. 239/40.)

K. Tamm (põl) (korra kohta): Ma teen ettepaneku, soovitatud päevakorrast välja jätta 20. punkt — kollektiivlepingute seadus — üldkomisjoni ettepanek.

See seadus on väga keeruline ja kaugeleulatav ning võib pikki vaidlusi esile kutsuda. Ka minul tuleb selgitust anda mõne tunni jooksul,

seepärast arvan, et on raske täna seda küsimust otsustada, kuna tahetakse täna tööga lõpule jõuda.

Juhataja **K. Einbund**: (Hääletatakse.) Rkl. Tamme ettepaneku poolt on 24 häält, vastu 39 häält, seega on ettepanek tagasi lükatud.

(Hääletatakse.) Nähtava enamusega on rkl. Penno ettepanek vastu võetud.

Lõpetan koosoleku.

Koosolek lõpeb kell 13.15 min.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu esimees **K. Einbund**.

Sekretär **A. Tammann**.

Abisekretär **O. Liigand**.

